

הידושיו של מקרא

פרשת תזריע

עוד צריך ביאור מה דכתיב אדם כי יהיה בעור בשרו וכו' והיה בעור בשרו לנגע צרעת, דלמה לא די לומר אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת לנגע צרעת, והיה זה שנאמר כאן למה לי, וכן בעור בשרו שנכתב שוב פעם למאי נכתב.

ואם כן יש איזה צורך לכתוב והיה בעור בשרו, יקשה למה נקט הכתוב והיה לשון שמחה, ולא נקט ויהי לשון צער, דהרי בנגע צרעת איירי דצער הוא לאדם, ואין ראוי לשון שמחה.

ואולי יש לומר דתזריע אין פירושו רק הזרעה של ההריון והלידה, אלא באמת איירי כאן גם מההזרעה של המצורע, האיך נעשה המצורע בדין זה של מצורע, דממילא ניחא דלכך נכתבו כל הדינים של המצורע האיך נעשה כאן בפרשת תזריע, דכאן הוא מקומו.

ולכך גם נסמכו דין יולדת לדין מצורע, דבשניהם שייך שם הפרשה תזריע. ומה דבפרשת מצורע איירי רק מיום טהרתו, ואחר טהרתו כבר אינו מצורע, יש לומר דשם איירי רק ממי שכבר קיבל עליו שם מצורע ודאי, ועל אף דמיד בטהרתו כבר אינו מצורע עוד, מ"מ כיון דקודם לכן אינו מצורע ודאי א"א לקרותו מצורע, ולכך

וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר: אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת והובא אל אהרן הכהן וכו' וראה הכהן את הנגע וכו' וראהו הכהן וטמא אותו (יג, א – ג). צריך ביאור מה עניין נגעי צרעת ליולדת, דמה עניינם זה לזה שלכך הסמיכם הכתוב יחד.

ועוד קשה למה כלל הובא כל פרשת נגעים ומצורע כאן בפרשת תזריע, ולא הובא כל זאת בפרשת מצורע דשם היא עיקר פרשתו, והיה לכתוב להתחיל פרשת מצורע מכאן.

ועוד קשה למה לפרשת מצורע קרא הכתוב בשם מצורע, בעוד ששם איירי רק מטהרתו של המצורע, ואחר טהרתו אינו כלל מצורע, ולמה יקרא בשם זה עדיין.

עוד צריך ביאור בדברי הכתוב כאן, מה דאמר הקב"ה ציווי זה אל משה ואל אהרן, דלמה אמר כן גם אל אהרן, הרי אם הציווי כאן אל בני ישראל והובא אל אהרן, אין ראוי שיהא אהרן הולך ומצוה את ישראל לבוא אליו, ודי שמושה הוא שיצווים בזה, וממילא למה לא נאמר ציווי זה למשה לבדו כמו בהרבה דינים אחרים.

חידושו

תזריע

של מקרא

מיירי רק מיום טהרתו על אף הזמן המועט דבו איירי, ועליו אמרו האיך מטהר וכל הדינים הנלווים אליו.

ומה דנאמר הציווי לבוא אל אהרן גם למשה וגם לאהרן, אולי נחלק נהציווי לב' חלקים, אחד על אהרן לקבל המצורעים ולדונם, ואילו למשה היה הציווי לומר לבני ישראל המצורעים לבוא אל אהרן או לאחד מבניו, דממילא אהרן היה צריך להצטוות בזה במה שמוטל עליו.

אבל עדיין קשה למאי נכתב והיה בעור בשרו ולמה נכתב והיה לשון שמחה. ובהקדים להבנת העניין צריך ביאור בכל העניין של הנגע צרעת למאי בא ולמה היה צריך כל ההבאה אל הכהן, ומה עניין ההסגר ראשון והסגר שני.

ואולי יש לומר דהיות ובא צרעת לכפר על עון לשון הרע, וכדמצינו גבי מרים אחר שדברה במשה, ממילא צריך האדם לקבל עליו יסורים הללו בשמחה על מה שבזה מתכפר עוונותיו, וממילא זהו דאמר הכתוב כאן והיה בעור בשרו, דאם מקבל עליו הנגעים בעור בשרו בשמחה דהיינו

והיה לשון שמחה, אז והובא אל הכהן ויהא לו כפרה במה שיסגירו הכה או שמא כבר די בזה שסבל קצת מן הנגעים כפר עליו עוונו ולטהרו מיד, אבל אם אינו מקבל היסורים בשמחה ובהבנה שהוא צריך לשוב על חטאיו, אזי יטמאהו הכהן ובכך יהא לו כפרה על מעשיו.

ואולי זהו דאמר הכתוב אח"כ בפסוק ג' וראה הכהן את הנגע ושוב חזר ואמר וראהו הכהן וטמא אותו, דלכאורה קשה למה כתיב ב' פעמים וראה וראהו, וגם למה בתחילה משמע דרואה הכהן את הנגע, ואילו אח"כ משמע דרואה הכהן את האדם עצמו דהיינו וראהו.

אלא דכוונת הכתוב לומר דלא די שיראה הכהן את הנגע עצמו, אלא גם צריך שיראה את האדם אם הבין כוונת הבורא בהביאו עליו הנגעים, כדי לכפר על חטאיו ושיהא שב בתשובה, ורק אם אין הוא מבין ואינו שב אז וראהו הכהן וטמא אותו, ובזה עצמו יהא לו כפרה על חטאיו, אבל בהבין וכבר שב על חטאיו יכול הכהן לטהרו לגמרי, או באופן שהבין ועדיין לא שב מחטאיו, דבזה די בהסגר ראשון או שני כדי לזרוז לשוב.

חידושו

תזריע

של מקרא

בתחילה או אשה שלא תמעט אשה
מנגעים הללו.

ואיש או אשה כי יהיה בו נגע בראש או בזקן
(יג, כט). צריך ביאור בלשון הכתוב כאן,
דבתחילה אמר הכתוב או איש או אשה
והיינו דמיירי באחד משני אלו, ואילו מיד
ממשיך הכתוב ונוקט לשון השייך רק
באיש, דכתיב כי יהיה 'בו' הנגע, דלשון
זכר הוא, ולמה אין כתיב כי יהיה בהם נגע
והיינו לשון השייך בשניהם.

ובאמת באשה דימצא בה נגע בזקן ושער שם
הגם דאין זה מצוי אצלה, מ"מ הדין הוא
שגם היא נטמאת בכך כאיש, וכפי דכתב
שם באור החיים הק'.

ואין לומר דא"כ היה משמע דדווקא בשבניהם
איכא נגע איירי הכא, דהרי כבר כתיב
בתחילה איש 'או' אשה, דברור הוא
דמיירי באחד מהם ולא דווקא בשניהם
יחד, וממילא הדרא קושיא לדוכתא למה
אין כתיב כי יהיה בהם נגע.

רק דצריך ביאור לפי זה מאי דכתיב לקמן
(פסוק לח) ואיש או אשה כי יהיה בעור
בשרם בהרת, למאי נכתב שם שוב או
אשה, דמה בא בזה לחדש שם הכתוב,
הרי אפי' גבי זקן ריבה כאן הכתוב אשה,
וכ"ש לשאר ענייני נגעים.

עוד צריך ביאור דהרי הכתוב אומר או בזקן,
וזקן לא שייכא באשה דממילא איך נוקט
כן גם על אשה האמורה למעלה.

ואין לומר דבכל הדינים כאן הוזכרה אשה, ולא
כל אחד בא לרבות דבר מיוחד בו, דהרי
אח"כ כתיב ואיש כי ימרט ראשו וכו', ולא
נכתב שם או אשה, וכן בכל הפרשה לא
הוזכרה בכל מקום אשה, ולמה דווקא שם
גבי בהרת לבנות הוזכרה.

ועיין באור החיים הק' שביאר דבאמת היה
יכול לומר הכתוב אדם כי יהיה בו נגע
בראש או בזקן, או איש כי יהיה בו וכו',
רק דבכך היה משמע דבא הכתוב למעט
אשה, דהרי כתיב כאן זקן ואשה לא שייכא
בזקן, דאין לה זקן, וממילא הו"א דאשה
אינה חייבת בנגעים הללו, ולכך הדגיש
הכתוב או אשה לומר לך דהוא הדין
באשה.

ובפרט קשה דהרי שם בא הכתוב לטהרם,
דממילא אין בזה חידוש גדול דגם אשה
תהא נטהרת כאיש בזה, ובעיקר יש לחדש
כשרוצה הכתוב לטמא וכמו כאן גבי זקן.

ולפי זה יש לומר דבאמת כל הכתוב כאן איירי
באיש ולא באשה ולכך כתיב כי יהיה בו,
וכפי שגם כתיב או בזקן, רק דנקט

ואולי יש לומר דהו"א דגבי אשה בהרות
הלבנות הללו יותר נגע הם אצלה, דיופי
שייך יותר גבי אשה מבאיש, ועל אף
דכתיב שקר החן והבל היופי אשה יראת
ה' היא תתהלל, מ"מ מצינו דיופי שייך
יותר באשה, וממילא לכך הו"א דרק אצלה
כן יהיו בהרות הללו נגע צרעת ותטמא,

חידוש

תזריע

של מקרא

וזה קמ"ל דגם באשה כמו באיש בהק הוא
פרה בעור טהור הוא, ומשא"כ בכל
הפרשה כסתם לא הזכרה אשה אלא
לצורך חידוש.

יוצא לאור ע"י הר"ר זלמן חיים הומינר הי"ו, מחבר גליון 'דפירשנו' על הדף היומי,
קרית קרעטשניף רחובות.

להנצחות ולרשימת תפוצה וכן לכל ענייני הגליון ניתן לפנות למס' פאלפון 0533132203
או למייל sh0533132203@gmail.com